

Jaarlijks magazine van Wetenschappelijke Bureau OSF

LOCOMOTIE

Wetenschappelijk
Bureau OSF

Wij zijn er voor u

Succesformule die
navolging verdient

Wat willen de
onafhankelijke
lokale partijen?

Best Practices
Burgerparticipatie

Lessen voor
de toekomst

Onafhankelijke
SenaatsFractie

77

november2020

Inhoudsopgave

Wetenschappelijk Bureau OSF	2	Best Practices Burgerparticipatie	13
Wij zijn er voor u	3	Lessen voor de toekomst	15
Succesformule die navolging verdient	5	Colofon, Platformleden	16
Wat willen de onafhankelijke lokale partijen	9		

Wetenschappelijk Bureau OSF

Faciliteren

Elke landelijke partij heeft een eigen Wetenschappelijk Bureau, dus ook de OSF. Het Wetenschappelijk Bureau faciliteert de platformleden bij het doen van onderzoek, het organiseren van symposia en politieke bijeenkomsten. Vooral het opzetten en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek kost veel tijd. Politici en bestuurders van politieke partijen hebben hun handen vaak al vol en daarom is het Wetenschappelijk Bureau gericht op het faciliteren van de onderzoeken en maakt daarbij gebruik van een groot netwerk aan universiteiten, hoge scholen en onderzoeksorganisaties voor de uitvoering.

Het platformlid vraagt een onderzoek naar een bepaald onderwerp aan en vervolgens zorgt het Wetenschappelijk Bureau een onderzoeksinstituut of onderwijsinstelling die het onderzoek uitwerkt, opzet en uitvoert. De aanvrager blijft betrokken in de diverse stappen van het proces.

De resultaten worden beschikbaar gesteld aan de aanvrager, maar zijn en blijven eigendom van het Wetenschappelijk Bureau. Daardoor kunnen de uitkomsten gedeeld worden met de overige onafhankelijke politieke partijen in het land.

Uitgangspunten

De basis van de werkzaamheden van het Wetenschappelijk Bureau liggen enerzijds in de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) waarin de financiering van de politieke partijen in Nederland is geregeld. Een politieke partij met een zetel in de Eerste en of Tweede Kamer en minimaal 1.000 leden kan een beroep doen op deze subsidie.

Een deel van de subsidie die de politieke partij van het Ministerie van BZK ontvangt is geormerkt en bestemd voor het Wetenschappelijk Bureau. Bij de jaarlijkse afrekening van de subsidie dient het WB alle uitgaven zelf te verantwoorden.

Anderzijds zijn de activiteiten van het Wetenschappelijk Bureau (WB) gericht op het ondersteunen van de het platform voor onafhankelijke politiek, zoals de OSF zich tegenwoordig presenteert.

Daarbij zijn alle activiteiten van het WB gericht op het meehelpen behalen van de doelstelling van de partij zoals omschreven in de Startnotitie Toekomst OSF. De ondertitel van de startnotitie is "Onafhankelijke politiek op weg naar groei" en dat geeft aan dat het platform de onafhankelijke politiek in Nederland wil verbinden en versterken.

Aanvragen

De leden van het OSF platform kunnen zelf wetenschappelijke onderzoeken aanvragen bij het Wetenschappelijk Bureau OSF. Daar zijn een aantal regels en formulieren voor die allemaal op de website staan, in het afgesloten deel, onder downloads. De aanvrager bepaald het onderwerp, het Wetenschappelijk Bureau faciliteert vervolgens het onderzoek. De aanvrager blijft betrokken in de diverse stappen van het proces. Voor informatie over het exacte hoe en wat kan contact opgenomen worden met de voorzitter van het WB via: johnvangorp@osf.nl / 06-42 15 4929 of met de OSF coördinator via info@osf.nl of via 06-53 25 98 97.

Naslagwerk

Alle resultaten van de onderzoeken en symposia die het Wetenschappelijk Bureau in een jaar heeft uitgevoerd worden verzameld in Locomotie. Op die manier vormen de Locomoties een verzameling van alle relevante onderzoeken en uitkomsten gericht op het platform voor onafhankelijke politiek. Naast de papieren Locomotie bestaat er ook een digitale versie die op verzoek wordt toegezonden. Op de site www.osf.nl staan alle Locomoties in de vorm van een handige bladerformule.

Versterken en verbinden

Wij zijn er voor u

John van Gorp

“Het zijn vreemde tijden, voor veel mensen moeilijke tijden ook. Niet alleen de inwoners van ons land, maar ook de politiek heeft zich dit jaar moeten aanpassen aan de nieuwe werkelijkheid. Dat heeft onder anderen geleid tot veel minder activiteiten, maar ook minder fysieke bijeenkomsten en onderzoekaanvragen voor ons Wetenschappelijk Bureau. Het is wennen, voor iedereen!”, aldus John van Gorp.

Van Gorp is voorzitter van het Wetenschappelijk Bureau van de OSF en daarmee ook formeel uitgever van het blad Locomotie. Dit nummer van Locomotie kent een andere indeling dan u gewend bent. De reden hiervoor is dat het bestuur van het Wetenschappelijk Bureau (WB) een andere weg is ingeslagen.

“Het bestuur van het Wetenschappelijk Bureau wil nadruk leggen op de wetenschappelijke kant van haar activiteiten en de uitkomsten van al die onderzoeken via één uitgave van Locomotie per jaar beschikbaar stellen aan de onafhankelijke politiek. Wij willen naar een soort verzamelconcept. Door de wetenschappelijke onderzoeken jaarlijks te bundelen in Locomotie worden de uitkomsten permanent bewaard. Door de diverse jaarnummers te bewaren ontstaat dus een schat aan informatie waarmee de onafhankelijke politiek haar voordeel kan doen”, aldus John van Gorp.

“Onafhankelijke politiek op weg naar groei”

Bij deze keuze is ook gekeken naar de toekomstvisie van de OSF. In de Startnotitie Toekomst, ‘Onafhankelijke politiek op weg naar groei’ zijn stappen beschreven om de onafhankelijke politiek in Nederland verder te verbinden en te versterken.

Faciliteren

In het verleden zijn er slechts sporadisch wetenschappelijke onderzoeken via het Wetenschappelijk Bureau van de OSF uitgevoerd. De resultaten werden vervolgens op de website van de OSF geplaatst.

“Wij proberen meer wetenschappelijke onderzoeken uit te laten voeren. Daarvoor werken wij samen met studenten van hoge scholen en universiteiten. Ideeën voor onderzoeken komen vanuit het bestuur WB zelf, vanuit de OSF leden en vanuit de fractie in de Eerste Kamer”, vertelt John van Gorp.

Startnotitie Toekomst OSF

“Wij beoordelen aanvragen altijd eerst op het wetenschappelijk gehalte en vervolgens op de toepasbaarheid. Een onderzoek moet wel zin hebben, moet iets toevoegen voor de onafhankelijke politiek in z'n geheel. Maar we richten ons ook op meer facilitering. Als partijen een bepaald onderwerp wil onderzoeken hoeven wij dat alleen nog maar te melden. Het bestuur van het WB pakt het onderzoek vervolgens op.

Wij maken een plan van aanpak, voeren het onderzoek uit en presenteren de resultaten. De aanvrager hoeft dus niets meer zelf te doen, maar blijft wel betrokken bij alle stappen van het onderzoek.”

“De aanvrager hoeft niets meer zelf te doen”

De voorzitter van het WB vervolgt; “In de begroting voor 2021 hebben wij een substantieel groter deel van het beschikbare budget toebedeeld aan wetenschappelijke onderzoeken en symposia. In totaal stijgt deze post van € 54.000 naar € 73.000, een stijging van ruim 35%.”

“Er is overigens nog meer budget beschikbaar voor onderzoek en bijeenkomsten vanuit de begroting van de OSF voor wat betreft de Bestuurscommissies. Ook hier is financiële ruimte gezocht om meer energie in diverse onderzoeken te kunnen steken. Steeds meer mensen binnen de onafhankelijke politiek zien het nut van gedegen onderzoek in. Daarbij speelt ook mee dat de OSF graag een nog centralere positie wenst in te nemen in de onafhankelijke politiek. Het opdoen en vervolgens delen van kennis zal daar zeker een bijdrage aan leveren.”

Het budget voor wetenschappelijk onderzoek en symposia is bestemd voor drie groepen. Een deel van de onderzoeken vindt plaats op instigatie van het bestuur Wetenschappelijk Bureau, een ander deel komt vanuit aanvragen van platformleden. Voor 2021 is voor de derde groep budget vrijgemaakt, de fractie.

“Het is ook de fractie die jaarlijks een symposium organiseert. Doel is om zoveel mogelijk lokale en provinciale onafhankelijke politici bij elkaar te brengen en ze te informeren over een actueel thema. Het symposium is naast netwerken dus ook gericht op kennis delen en voldoet daarmee volledig aan de doelstellingen van de OSF; Versterken en Verbinden”, aldus John van Gorp.

“Versterken en verbinden”

Lokale partijen

Van Gorp sluit af met een opmerking in de richting van de platformleden;

“De provinciale partijen kunnen onderwerpen aandragen voor wetenschappelijke onderzoeken. Daarbij kunnen zij ook de lokale partijen betrekken in hun provincie, want vaak hebben die partijen onvoldoende tijd en ruimte voor echt onderzoek. Terwijl de wens wel degelijk bestaat. De platformleden kunnen de lokalen in hun provincie dus prikkelen, betrekken en verbinden tot een hechter netwerk dankzij de mogelijkheden die het Wetenschappelijk Bureau hen biedt. Dat geldt naast onderzoek natuurlijk ook voor symposia.

Aanvragen

De leden van het OSF platform kunnen zelf wetenschappelijke onderzoeken aanvragen bij het Wetenschappelijk Bureau OSF. Daar zijn een aantal regels en formulieren voor die allemaal op de website staan, in het afgesloten deel, onder downloads. De aanvrager bepaald het onderwerp, het Wetenschappelijk Bureau faciliteert vervolgens het onderzoek. De aanvrager blijft betrokken in de diverse stappen van het proces. Voor informatie over het exacte hoe en wat kan contact opgenomen worden met de voorzitter van het WB via: johnvangorp@osf.nl / 06-42 15 4929 of met de OSF coördinator via info@osf.nl of via 06-53 25 98 97.

Succesformule die navolging verdient

Gerben Gerbrandy

Waarom?

Senator Gerben Gerbrandy en zijn fractiemedewerker ontwikkelden een plan om begin 2020 de diverse politici binnen de OSF samen te brengen. Statenleden, commissieleden, maar ook raadsleden van aangesloten lokale partijen ontmoeten elkaar in een ongedwongen sfeer. Het doel was om de mensen dicht bij elkaar te brengen, waardoor men vervolgens makkelijker contact met elkaar zou kunnen opnemen in het politieke werk.

"Best een redelijk goede dag met al die verschillende workshops. Intensief en leerzaam. Ik heb goede informatie opgedaan."

Ad Berger,

Waterschapsbestuur Lokaal-Limburg

"Het gaat er vooral om dat de politici elkaar sneller weten te vinden. Voor de leden van de steunfractie OSF is bijvoorbeeld een WhatsApp groep aangemaakt. Binnen deze appgroep kan met snel en in de beslotenheid van een eigen, veilige omgeving moties, voornemens of praktische problemen met elkaar delen."

"Het gebeurde nog te vaak dat politici in diverse provincies aan een motie over bijvoorbeeld de energietransitie werkten. Het zou handiger zijn dat iemand een conceptmotie maakt en deze deelt met de andere leden van de steunfractie. Die kunnen de motie dan ongewijzigd aannemen of aanpassen aan de eigen situatie per provincie. In ieder geval betekent dit minder werk, meer gezamenlijk optrekken en daardoor ook meer daadkracht", aldus de Senator.

Een ontwikkeling die prima aansluit bij de toekomstplannen van de OSF; het versterken en verbinden van de onafhankelijke politiek in Nederland.

Gerben Gerbrandy vervolgt; "Er werd een actueel thema gezocht dat tijdens een symposium uitgebreid aan de orde zou komen, ook bedoeld om de aanwezige onafhankelijke politici een inhoudelijk voorsprong te bieden ten opzichte van hun 'landelijke' collega's. In de pauzes en na afloop konden de politici elkaar beter kunnen leren kennen. Om meteen te weten met je men in gesprek ging, werden er naamkaartjes voor alle deelnemers gemaakt."

Initiatiefnemers

Senator Gerben Gerbrandy zit sinds mei 2019 namens de OSF in de Eerste Kamer. Hij is woonachtig in Gauw (Friesland). Gerbrandy is een boerenzoon en voordat hij de politiek in ging was hij docent biologie, natuurkunde en scheikunde. In 1998 werd Gerbrandy wethouder in Wymbritseradeel wat hij zou blijven tot die gemeente op 1 januari 2011 opging in de gemeente Súdwest-Fryslân. Vanaf die datum was hij gemeenteraadslid in de fusiegemeente. Halverwege januari 2013 werd Gerbrandy benoemd tot burgemeester van Achtkarspelen. In maart 2019 ging hij met pensioen.

"Ik ging er onbevangen in en vond met name de introductie over het nieuwe beleid van de voorzitter nieuw en inspirerend. Al met al een prima bijeenkomst."

Sandra de Jong, Raadslid ELP

(eerste lokale partij) Smallingerland

De OSF zit al sinds 1999 in de Eerste Kamer. De voorgangers van Senator Gerben Gerbrandy waren Ir. Marten Bierman (1 periode), Hendik ten Hoeve (3 periodes) en Kees de Lange (1 periode).

Chris Tiekstra is sinds 2012 als fractiemedewerker voor de OSF Senator. Eerst assisteerde hij Kees de Lange, daarna Hendrik ten Hoeven en momenteel Gerben Gerbrandy. “De fractiemedewerker is verantwoordelijk voor de (administratieve) ondersteuning van de Senator en de steunfractie en organiseert diverse bijeenkomsten. De fractiemedewerker is niet belast met politieke zaken, daarvoor doet de Senator een beroep op zijn steunfractie”, aldus Tiekstra

Ronald van Meygaarden, Klimaatverbond Nederland

Hoe verliep het symposium?

De inhoud voor de eerste OSF politieke ontmoetingsdag in De Bilt werd gevonden in een samenwerking met het Klimaat Verbond Nederland. OSF-lid Ronald van Meygaarden, tegenwoordig Burgemeester van het Brabantse Boxtel en actief binnen het Klimaat Verbond, vertelde de aanwezige politici over de kansen die een surplus aan kennis op het gebied van klimaatbeleid kunnen bieden. Hij hanteerde het voorbeeld van een afgewogen proces over de komst van windmolens en het op een serieuze wijze betrekken van de bewoners. Opvallend daarbij was dat vrijwel niemand in de zaal ooit eerder had gehoord over de mogelijkheden van het verkrijgen van extra middelen vanuit de landelijke overheid en de eigenaren van de windmolen voor deze vorm van participatie.

Na de lunch konden de deelnemers kiezen uit vier workshops van het Klimaat Verbond. De keuze ging tussen “Adaptatie en hitte stres” door Madeleen Helmer, “CO2-besparing in gemeentelijke bedrijfsvoering” door Judith van de Geer en Dieuwertje Wlach, “Koelte in regionale en lokale warmteplannen” door Jan Engels en “duurzame energievoorziening en maatschappelijk eigendom” door Thijs de la Court.

Het bleken vier intensieve en vooral interactieve workshop van een vol uur te zijn, waarbij de deelnemende politici daadwerkelijk geïnspireerd bleken. Na de workshops zorgde de directeur van het Klimaatverbond Nederland, Petra Lettink, samen met de inleiders voor een korte samenvatting per workshop. Daarnaast ontvingen de deelnemers aan de politieke ontmoetingsdag achteraf een uitgebreide samenvatting per mail.

Klimaatverbond Nederland is een vereniging van 175 decentrale overheden: gemeenten, provincies en waterschappen. Men werkt aan actief en impactvol lokaal klimaatbeleid. Aan de ene kant gericht op mitigatie, het voorkomen van verdere klimaatverandering door reductie van de uitstoot van broeikasgassen en aan de andere kant aan adaptatie, het aanpassen aan de veranderingen die we nu en in de toekomst ondervinden.

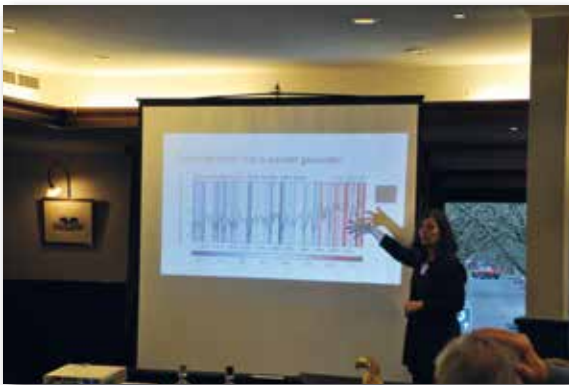

“Ochtend deel was goed om weer geïnformeerd te worden over de ontwikkelingen, het middag deel vond ik zeer inspirerend. Al met al een geslaagde dag.”

*Wil van Pinxteren,
Statenlid Lokaal Brabant*

Adaptatie en hittestress

Deelnemers van de workshop adaptatie en hittestress herkenden de vraagstukken van (zomer)eenzaamheid bij kwetsbare thuiswonenden 75-plussers. Dit jaar voeren alle gemeenten, na de klimaatstresstest, ook een risicodialoog, waarbij onder andere naar het sociale domein gekeken zal worden. Programma's rond eenzaamheid kunnen gekoppeld worden aan hittebeperking.

*Workshop 'Adaptatie en hittestress'
door Madeleen Helmer*

Een ander aspect is de vergroening van de stad. Dit heeft positieve gevolgen en is ook goed voor de gezonde leefomgeving en programma's rond beweging en leefstijl. Een lokaal hitteplan kan de basis vormen voor een draaiboek waarmee overheids- en maatschappelijke organisaties tijdens een hitteperiode in actie kunnen komen – gezamenlijk, maar wel elk vanuit hun eigen expertise en kracht. Energieprogramma's voor woningen, kunnen ook de koeltebehoefte meenemen.

Er zijn dus voldoende mogelijkheden om redelijk snel in te spelen op ontwikkelingen en hiervoor een aanpak te kiezen die meerdere doelen tegelijkertijd kan dienen.

CO2-besparing bedrijfsvoering

Het startpunt van de discussie over koolstofdioxide in de gemeentelijke bedrijfsvoering is het bepalen van de CO₂-voetafdruk. Het begint namelijk met het in kaart brengen van de bestaande situatie om vervolgens iets over mogelijke besparingen te zeggen.

Daarnaast zou er aandacht moeten komen voor andere contractvormen. In de huidige aanbestedingssystematiek zijn aanleg, onderhoud en beheer vaak gescheiden. Als deze gebundeld worden, kan een partij een integraal aanbod doen, waarbij zij in het ontwerp ook al rekening houdt met de beheerfase. Dat zou onderaan de streep tot een lagere CO₂-uitstoot en lagere kosten kunnen leiden.

In 2019 heeft Klimaatverbond experimenten met CO₂-beprijzing uitgevoerd met een aantal gemeenten en provincies.

Koelte in warmteplannen

De centrale vraag van de workshop over koelte binnen de warmteplannen is het 'waarom?'. Ten eerste omdat koeling veel elektriciteit gebruikt. De groeiende vraag naar airco's is een kritieke blinde vlek in het wereldwijde energiedebat. De energievraag t.b.v. koeling verdrievoudigd naar verwachting tussen nu en 2050.

Op de tweede plaats bevatten koelmiddelen zeer sterke broeikasgassen waarbij de grootste uitstoot plaats vindt als deze vrijkomen uit afgedankte apparaten.

In Nederland is nog steeds onze 'mindset' dat we onze huizen moeten verwarmen. De plannen die gemeenten moeten maken heten niet voor niets 'Transitievisie Warmte' en wordt er gesproken over wijkwarmteplannen. In het hele Klimaatakkoord is koelte niet benoemd.

*Workshop 'Koelte in regionale en lokale
warmteplannen' door Jan Engels*

"Zeer interessante dag met ook voor raadsleden goede workshops."

*André van der Starre,
Raadslid Senioren Langedijk*

Energietransitie is bovendien ook een sociale transitie. Begin dus bij bewoners en ga in overleg. En tot slot, ook heel belangrijk, start de verduurzaming met isolatie, meer aandacht voor groen in de wijk, buitenzonwering en aandacht voor goede ventilatie.

Duurzame energievoorziening

Deze workshop over lokale duurzame energie en maatschappelijk eigendom was opgezet in de vorm van een dynamische discussie. Wat direct naar boven kwam is dat het draagvlak voor de opgaven vanuit het Rijk niet heel groot is. Belangrijk hierbij is ook het gevoel van opleggen van hogerhand, in plaats van te kijken naar de lokale situaties.

De opgave vanuit het Klimaatakkoord voor wind- en zonneenergie op land is groot, wat honderden windturbines en grootschalige zonneparken gaat betekenen. De provincies, waterschappen en gemeenten hebben deze opgave omarmd, maar wel onder de voorwaarde dat elk van de dertig regio's die hier deel van zijn zélf gaan over hoe ze dit invullen.

In de tweede ronde is gesproken over het belang van lokaal eigendom van duurzame opwekking. Dus windparken en zonnenvelden in bezit van de omgeving. En dan gaat het niet alleen om de specifieke grondeigenaar, maar ook om omwonenden, bijvoorbeeld georganiseerd in een energie-coöperatie. Daar zijn al goede ervaringen mee.

Workshop 'Duurzame energievoorziening en maatschappelijk eigendom' door Thijs de la Court

Resultaten

- Extra middelen en heel veel kennis over klimaatvraagstukken zijn verkrijgbaar via het Klimaat Verbond Nederland.
- Programma's rond eenzaamheid kunnen gekoppeld worden aan hittebeperking.
- Vergroening van de stad heeft positieve gevolgen voor de gezonde leefomgeving.
- In de huidige aanbestedingssystematiek zijn aanleg, onderhoud en beheer vaak gescheiden. Door dit te bundelen kan integraler gewerkt worden met als resultaat een lagere CO₂-uitstoot en lagere kosten.
- Gemeenten werken aan een visie op warmte en dat zou warmte en koelte moeten worden.

Zaterdag 8 februari, de eerste politieke ontmoetingsdag van de OSF, mag gerust een succes genoemd worden. Er waren ruim 50 aanwezigen, er zijn veel persoonlijke contacten gelegd en de deelnemers hebben veel opgestoken in de workshops van het Klimaatverbond.

"De mensen die er niet bij zijn geweest hebben zeker iets gemist", stelde de voorzitter van de OSF. Om er vervolgens aan toe te voegen: "Als iedere aanwezige volgende keer iemand meeneemt, krijgt de politieke ontmoetingsdag nog meer gewicht".

"Heel erg leuk om zo veel nieuwe gezichten te zien. Inhoudelijk viel mij op dat mijn gevoel over de regionale verschillen ook bij dit soort vraagstukken bevestigd werd."

*Hans Haze
Statenlid Groninger Belang*

Onderzoek ondersteuningsbehoefte lokale politiek

Wat willen de onafhankelijke lokale partijen?

Durk Stoker

Waarom?

Onder leiding van voorzitter Durk Stoker is vorig jaar de Startnotitie Toekomst OSF tot stand gekomen. Een van de belangrijkste bouwstenen van deze toekomstvisie is het meer binden en versterken van de gehele onafhankelijke lokale politiek in Nederland. Durk Stoker zegt hierover; “Tot nu toe heeft de OSF zich op de provinciale vertegenwoordigers van de lokale partijen gericht. Dat is begrijpelijk, want daar liggen onze ‘roots’. De OSF is ooit ontstaan vanuit een samenwerking van enkele provinciale partijen die gezamenlijk naar de Eerste Kamer wilden. Dat is gelukt, en hoe. Sinds 1999 levert de OSF onafgebroken een Senator. Dat is ook de reden dat wij als politieke partij aanspraak kunnen maken op een subsidie vanuit de Wet financiering politieke partijen. En die financiële bron maakt het mogelijk om ons in te zetten voor de onafhankelijke politiek.”

“De OSF kent inmiddels
11 leden in 10 provincies.”

“De gedachte in de afgelopen jaren was dat wij als OSF eerst intern sterker moesten worden. Meer provinciale vertegenwoordigers van lokale partijen moesten zich aansluiten, waardoor die provinciale partijen over steeds meer statenleden zouden beschikken. Dat is deels gelukt. De OSF kent inmiddels 11 leden in 10 provincies. Alleen in Flevoland en Overijssel hebben de lokale partijen hun krachten nog niet kunnen bundelen onder de vleugels van de OSF”, aldus de voorzitter.

De ondertitel van de Startnotitie Toekomst OSF is “Onafhankelijke politiek op weg naar groei” Daarmee wordt

bedoeld dat de OSF zich volledig gaat richten op het verbinden en versterken van de onafhankelijke politiek in Nederland. Daarbij is ook van belang dat de OSF op termijn gezien wordt als dé woordvoerder namens de onafhankelijke regionale en lokale politiek.

Lokaal

Naast de groei van het landelijke platform voor onafhankelijke politiek willen wij echter meer. Wij zouden graag zien dat, daar waar het kan, onze leden in hun provincie ook als platform gaan functioneren met daarin zoveel mogelijk lokale onafhankelijke partijen. Dat blijkt in de praktijk moeilijk te zijn en dus vinden wij vanuit het algemeen bestuur van de OSF dat wij daar meer ondersteuning moeten bieden.

Startnotitie Toekomst OSF

Lokale partijen lid van Lokaal-Limburg

“De kernvraag is wat de lokale partijen echt nodig hebben. ”

“Daarom hebben wij ons de vraag gesteld hoe wij hierin hetbeste kunnen handelen. Waar zijn de regionale en lokale partijen naar op zoek; wat hebben ze nodig om nog beter te kunnen functioneren; hebben ze behoefte aan onderling contact? En wat hebben die partijen nodig om zich aan te kunnen/ willen sluiten bij een provinciaal politiek platform?

“Voorheen zouden wij dan zelf een aantal zaken invullen door inschattingen te maken, met enkele mensen te praten en dan beleid te schrijven. Vanuit de gesprekken over onze toekomstvisie weten we dat dit niet de meest aangewezen werkwijze is.

We kijken nu eerst, van een afstand zeg maar, naar de kernvraag. De kernvraag is wat de lokale partijen echt nodig hebben. Daar kun je alleen achter komen door het ze te vragen. En dat gaan we dus ook doen. Sterker nog, dat laten we doen”.

“Wij schuiven bewust onze platformleden naar voren”

“En daarbij treden wij niet als algemeen bestuur van de OSF op de voorgrond. We schuiven bewust onze leden naar voren, want zij moeten de lokale partijen opnemen en ruimte geven binnen hun provinciale platform.”

Ook doet het Algemeen Bestuur niet zelf het onderzoek, maar de organisatie Necker van Naem is gevraagd het onderzoek uit te voeren. Door de vragen te laten stellen door een objectieve, onafhankelijke en zeker gerenommeerde organisatie hoopt de OSF de resultaten te optimaliseren.

Hoe?

De opdracht aan Necker van Naem is feitelijk tweeledig. Voorzitter Durk Stoker is de opdrachtgever. “Wij willen zoveel mogelijk onafhankelijke lokale partijen betrekken in het onderzoek naar hun ondersteuningsbehoefte. Er bestaan wel lijsten met gegevens, maar het ontbreekt aan een totaal-overzicht met namen en rugnummers. Het eerste deel van de opdracht bestaat daarom uit het opstellen van een zo compleet mogelijke lijst van lokale partijen in Nederland.” “Als die lijst er is kunnen de lokale partijen benaderd worden om een digitale vragenlijst in te vullen. Een survey-onderzoek dat door de onderzoekers van Necker van Naem wordt opgesteld en vervolgens aan onze platformleden wordt voorgelegd met de vraag of we met die vragen een compleet beeld kunnen krijgen.

“Daarna wordt de vragenlijst uitgezet. Daarnaast zullen de onderzoekers van Necker van Naem met een aantal lokale partijen een-op-een gesprek hebben om een verdere verdieping op de gestelde vragen te krijgen. Daarna wordt het geheel verwerkt in een rapportage.

Het Algemeen Bestuur heeft het voornemen om vanuit dez rapportage het gesprek aan te gaan met de aangesloten provinciale leden en tot een Plan van Aanpak te komen waar de onafhankelijke regionale en lokale politieke partijen nog sterker van kunnen worden.

Resultaten

In de opdrachtomschrijving van Necker van Naem wordt de doelstelling van het onderzoek als volgt omschreven;

Het hoofddoel van dit onderzoek is om een beeld te krijgen van de behoefte die lokale onafhankelijke partijen hebben in het kader van facilitering en ondersteuning. En de rol die de OSF hierin via het platform voor onafhankelijke politiek zou kunnen vervullen. Bijvangst is het samenstellen van een bestand van lokale onafhankelijke partijen.

Het ligt voor de hand dat het bereiken van het hoofddoel er ook voor zorgt dat de bekendheid van lokale onafhankelijke partijen met de OSF en het platform onafhankelijke politiek toeneemt. Dit is eveneens een mooie bijkomstigheid.

Vanuit het hoofddoel zijn een zevental deelvragen gedestilleerd.

Algemeen

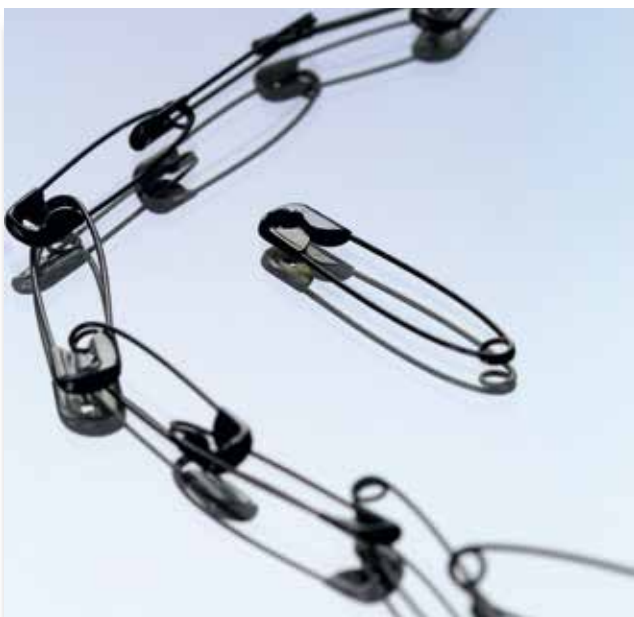
1. Welke faciliterings- en ondersteuningsmogelijkheden voor lokale politieke partijen zijn er en wat is daarover bekend uit eerder onderzoek?
2. Welke faciliterings- en ondersteuningsmogelijkheden kan en wil de OSF bieden?
3. Welke onafhankelijke lokale partijen zijn op dit moment in de gemeenteraden vertegenwoordigd?

Ondersteuningsbehoefte

4. Waarbij hebben lokale onafhankelijke partijen behoefte aan facilitering en ondersteuning?
5. Op welke wijze zouden deze partijen dergelijke facilitering en ondersteuning het liefst ontvangen?

Rol OSF

6. In hoeverre kunnen bestaande ondersteunings- en faciliteringsmogelijkheden van de OSF in de behoefte aan facilitering en ondersteuning voorzien?
7. Welke instrumenten zou de OSF kunnen ontwikkelen om nog beter in die ondersteunings- en faciliteringsbehoefte te voorzien?

Bouwsteen

Het onderzoek met als titel 'Inventarisatie ondersteuningsbehoefte onafhankelijke lokale partijen' vormt een bouwsteen van de toekomstvisie van de OSF. Het landelijke platform van lokale partijen zal uitgebouwd worden naar een optimaal functionerend platform per provincie.

Door meer partijen aan het netwerk te koppelen wordt de kans groter dat in de toekomst een groter deel van de 33% van de lokale kiezers tijdens de gemeenteraadsverkiezingen ook lokaal zal stemmen tijdens de provinciale verkiezingen (en daarmee voor een groter aantal onafhankelijke Senatoren in de Eerste Kamer).

Het onderzoek levert een aantal producten. Allereerst komt er een zo compleet mogelijke lijst met gegevens van de onafhankelijke lokale partijen in Nederland. Deze lijst kan de provinciale leden helpen om de lokale partijen in hun provincie te benaderen en uit te nodigen om ook mee te doen aan het provinciale platform.

Het tweede product is een antwoord op de vraag waaraan de lokale partijen behoefte hebben. Deze resultaten zullen vertaald worden in beleid dat de OSF moeten helpen om de toekomstvisie 'beter vinden en versterken van de onafhankelijke politiek' daadwerkelijk te realiseren.

Na de inventarisatie komen er ook adviezen op welke wijze de OSF nieuwe instrumenten zou kunnen ontwikkelen om de dienstverlening aan de provinciale en lokale partijen verder te verbeteren.

De eindoplevering staat gepland voor begin 2021. Daarna zal er binnen de OSF nog veel werk verzet moeten worden. In de Locomotie van eind 2021 worden de eindresultaten van dit groots opgezette onderzoek volledig beschreven.

Necker van Naem

*Een gezonde democratie
kan tegen een stootje.
Daar werken wij aan.
Met onderzoek,
advies en interim-inzet.
Een tikkie eigenwijs,
altijd betrokken.
Kijk voor meer informatie op
www.necker.nl.*

Onderzoeker
Dr. Sabine van Zuydam

Onderzoeker
Daan Jacobs MSc

Onderzoek wordt vertaald in handzaam boekwerkje

Best Practices Burgerparticipatie

Walter Lennertz

Waarom?

“Burgerparticipatie is niet meer weg te denken uit het Nederlandse democratische bestel”, begint Walter Lennertz zijn verhaal. “In Nederland bestaat een lange traditie van burgerkracht. De laatste tijd zie je wel een verschuiving vanuit een traditioneel afzetten tegen besluitvorming en het willen beïnvloeden van bestuurders naar het inzetten van burgerparticipatie als een gangbaar element in de democratische besluitvorming. Nog vaak aangestuurd door burgers, maar ook steeds vaker aangestuurd en aangemoedigd door bestuurders.”

Lennertz is secretaris van de Onafhankelijke Senaats Fractie en betrokken bij dit onderzoek naar de beste voorbeelden van burgerparticipatie in Nederland.

“Wij waren in eerste instantie op zoek naar een handzaam boekwerkje met daarin zinvolle informatie voor de lokale politiek in Nederland. We hebben eerder een dergelijk boekje uitgegeven “Democratie van de straat”. Doel van het boekje is om het gratis beschikbaar te stellen aan onze platformleden, de provinciale partijen die bij de OSF zijn aangesloten. Zij kunnen het boekje dan uitdelen aan lokale partijen en politici in hun provincie, bijvoorbeeld om op die manier hun

eigen ledenwerving te stimuleren. Een ‘tool’ die wij beschikbaar stellen om de provinciale platformen te versterken en verder te verbinden. Maar de uitgave is ook bedoeld om aan de lezers te laten zien hoe de verschillende vormen van participatie in verschillende praktijken werken om de lezers verder inspireren.”

“Om een dergelijk boekje vorm en inhoud te kunnen geven zal er uiteraard eerst een wetenschappelijk onderzoek gedaan moeten worden naar het onderwerp en dienen er zogenaamde ‘Best Practices’ gevonden te worden. Hiervoor hebben wij Platform31 ingeschakeld.”

Hoe?

Plan van aanpak

Platform31 heeft een plan van aanpak geschreven dat zij ook motiveren; “Een zwaarlijvig rapport kan onnodig afschrikken, terwijl de leden van OSF juist baat hebben bij de door ons vergaarde inzichten over participatie. Om onze kennis en voorbeelden écht toegankelijk te maken en te laten beklijven, is krachtige communicatie nodig: herkenbaar, beeldend en expliciet. Een aantrekkelijk vormgegeven boekje vanuit OSF in druk en online leent zich uitstekend hiervoor: het nodigt uit tot lezen en is makkelijk online deelbaar.”

Walter Lennertz volgt het gehele proces; “We beginnen niet direct met de succesvolle praktijkvoorbeeld, maar gaan eerst in op zaken als waar burgerparticipatie vandaan komt en welke verschijningsvormen er bestaan. Daarna pas gaan we in op ongeveer 30 casusbeschrijvingen vanuit meerdere actuele thema’s zoals ‘zorg en welzijn’, ‘warmtetransitie’, ‘omgeving(swet)’, ‘leefomgeving en wonen’ en ‘energie-transitie’.”

“Platform31 zoekt een aantal goede voorbeelden van burgerparticipatie bij elkaar en legt dat aan ons voor. Zij maken vervolgens samen een keuze voor de onderzoeken die in het boekwerkje worden samengebracht.”

Het literatuur onderzoek wordt uitgevoerd door projectleider Lydia Sterrenberg en Fenneke van der Aa, tekstschrijver en redacteur.

“Eind dit jaar wordt het onderzoek opgeleverd en kan de vormgeving starten. Daarna moeten de uitgaven nog gedrukt worden. Het is nog net helemaal helder of dit nog in 2020 lukt of dat oplevering in januari 2021 plaats vindt”, vertelt Lennertz.

Resultaten

“Het eindresultaat is dus niet het vinden van de 30 ‘Best Practices’, maar het opleveren van een handzaam boekwerkje dat mooi wordt opgemaakt en voorzien is van een harde kaft. Deze opzet willen wij ook kiezen voor de uitgaven die nog volgen. Steeds eenzelfde opzet en formaat, zodat een mooie en herkenbare lijn van uitgaven ontstaat.

“In de toekomst willen wij vanuit de OSF Bestuurscommissies dus meer van dit soort uitgaven publiceren om die dan weer beschikbaar te stellen aan onze leden. Bijkomend voordeel is dat er zoveel mogelijk informatie in boekvorm verzameld wordt, op basis van gedegen onderzoek”, aldus Walter Lennertz.

PLATFORM31

Platform31 is een onafhankelijke kennis- en netwerk-organisatie. Platform31 ziet de trends in stad en regio en verbinden beleid, praktijk en wetenschap.

Platform31 is een not-for-profit-organisatie en heeft goed zicht op onderzoek én de praktijk van burgerparticipatie en wat hieronder wordt verstaan.

Platform31 probeert steeds tot een aanpak te komen waarmee bestuurders, beleidsmakers en uitvoerders direct aan de slag kunnen.

Iedereen profiteert mee van de resultaten doordat deze online door Platform31 beschikbaar worden gesteld.

Kijk voor meer informatie op

www.platform31.nl

Onderzoeker
Fenneke van der Aa

Onderzoeker
Lydia Sterrenberg

Analyse succesvolle verkiezingscampagnes

Lessen voor de toekomst

Waarom?

Hoe kunnen politieke partijen en politici het contact met de kiezer te versterken? Welke strategische keuzes liggen ten grondslag aan de opzet van verkiezings-campagnes en welke innovatieve instrumenten worden hiervoor ingezet? Wat zijn bijvoorbeeld de effecten van de inzet van sociale media en kiezersgerichte communicatie?

Kortom: wat maakt een lokale verkiezingscampagne succesvol en welke lessen kunnen lokale en provinciale partijen hieruit trekken? De Onafhankelijke Senaatsfractie (OSF) wil hierover graag een onafhankelijke publicatie uitbrengen.

De partij heeft het Wetenschappelijk Bureau gevraagd om deze analyse uit te laten voeren op basis van aangeleverde casussen uit elke provincie. De analyse sluit aan op de missie van OSF: onafhankelijke kennis ontwikkelen en delen onder haar leden.

Dit onderzoek is ook als 'Best Practices' te zien en zal vertaald worden in een handzaam boekwerkje met daarin wetenswaardige informatie voor de lokale politiek in Nederland. Daarmee krijgt de reeks boekwerkjes van het WB OSF wederom uitbreiding.

Hoe?

De platformleden van de OSF zullen ieder twee opvallende campagnes uit hun eigen provincie aandragen. Opvallend omdat ze blijkbaar heel succesvol waren, wat blijkt uit een groot aantal wethouders en/of raadsleden.

Platform31 zal dit onderzoek uitvoeren, na een uitgebreid startgesprek met het Wetenschappelijk Bureau OSF. De onderzoekers gaan gesprekken aan met ongeveer 20 campagneleiders van lokale partijen verdeeld over heel Nederland. Dit gebeurt in de vorm van videocalls met Microsoft Teams.

Er wordt ingezoomd op de onderscheidende aspecten van de campagnes en de reacties die achteraf ontvangen zijn. En er wordt gekeken wat de eindresultaten zijn; hoeveel raadsleden

en wethouders heeft de onafhankelijke partij aan de campagne overgehouden en hoe verhoudt die aantallen zich tot het totaal aantal wethouders en raadsleden.

Na de Interviews zal een senior projectleider een analyse van de diverse campagnes maken en werkt deze uit met conclusies en aanbevelingen.

Resultaten

De resultaten worden eind januari 2021 verwacht, waarna het boekwerkje vormgegeven zal worden. In februari is de presentatie voorzien.

PLATFORM31

Onderzoeker
Nico van Buren

Onderzoeker
Suzanne Bleijenberg

Colofon

Locomotie is een uitgave van het Wetenschappelijk Bureau van de Onafhankelijke SenaatsFractie (OSF).

Uitgever

Wetenschappelijk Bureau OSF

Vormgeving

T-Force Communicatieburo

Redactieraad

John van Gorp

Durk Stoker

Walter Lennertz

Drukwerk

Drukkerij Roelofs

Hoofdredacteur

Chris Tiekstra

Oplage

4.000 exemplaren

Fotografie

Amrut Sijbolts

Studio Cyril

T-Force

OSF archief e.a.

Redactieadres

info@osf.nl of 06 - 53 25 98 97

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, film of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© Wetenschappelijk Bureau OSF.
November 2020

De volgende Provinciale Politieke Partijen zijn aangesloten bij het OSF platform en bieden een platform voor onafhankelijke politiek in de eigen provincie.

www.osf.nl